

Urinetest voor aantonen uitzaaiing darmkanker in de lever

Gastro-enterologie Oncologie

ROTTERDAM 16/01 - Met een eenvoudige urinetest zijn in de nabije toekomst mogelijk uitzaaiingen in de lever op te sporen. Uitzaaiingen in de lever scheiden specifieke eiwitten uit, die opduiken in de urine.

Dat blijkt uit jarenlange research van dr. Nick van Huizen, die deze week op zijn onderzoek is gepromoveerd. Hij onderzocht de urine van gezonde mensen en vergeleek die met urinemonsters van patiënten met uitzaaiingen van darmkanker in de lever. Hij ontdekte dat mensen met zo'n uitzaaiing een verhoogde hoeveelheid peptiden –stukjes eiwit- in hun urine hebben.

De peptiden waar Van Huizen op testte, behoren tot de familie van de collageen-eiwitten. "Collageen-eiwitten bevinden zich tussen de cellen, en geven structuur aan bijvoorbeeld botten en aan de huid. Zie de eiwitten maar als de muren van een gebouw. Ze geven ook structuur aan tumoren, al is de ruimte tussen de tumorcellen een chaos."

De tumor past de eiwitten in de ruimte tussen de tumorcellen aan. "Ze zijn dus anders dan in gezond weefsel. De groeiende tumor verstoort met name de productie en afbraak van de collageen-eiwitten. Daardoor worden meer collageen-peptiden via het bloed afgevoerd naar de nieren, en in de urine uitgescheiden."

Darmkanker staat in Nederland op de derde plaats van meest voorkomende soorten kanker. Per jaar krijgen ongeveer 14.000 nieuwe patiënten de diagnose te horen. Zo'n 5000 mensen overlijden aan de gevolgen van de ziekte. Na operatieve verwijdering van de primaire darmtumor is er dertig tot veertig procent kans op het ontwikkelen van uitzaaiingen in de lever.

Om vast te stellen of er uitzaaiingen zijn, moet een patiënt regelmatig naar het ziekenhuis voor nacontrole. Dan worden er CT-scans gemaakt, of echografisch onderzoek uitgevoerd. Ook het bloed wordt onderzocht.

Als Nick van Huizens bevindingen ook na zijn vervolgonderzoek nog juist blijken, kan een patiënt straks voor zijn nacontroles naar de huisarts. Die stuurt urine van de patiënt, samen met een buisje bloed naar het Erasmus MC, waar het laboratorium de samples onderzoekt en bepaalt of er afwijkingen zijn die wijzen op de ontwikkeling van een uitzaaiing in de lever.

De urinetest biedt ongeveer 90 procent zekerheid. Dat is dezelfde zekerheid die een ct-scan biedt, laat Van Huizen weten. "Met het verschil dat de patiënt dus niet naar het ziekenhuis hoeft te komen. Op het moment dat een verhoging van de collageen-peptiden wordt gevonden in de urine, zal ter controle alsnog een ct-scan worden gemaakt om de plaats van een uitzaaiing te bepalen."

Het gaat nog wel enige tijd duren voordat de urinetest bij de huisarts ligt. Van Huizen hoopt op vijf jaar. "We moeten de test eerst nog valideren bij een grotere groep patiënten met uitzaaiingen van verschillende afmetingen in de lever." Zie ook <https://amazingerasmusmc.nl/actueel/urinetest-voor-uitzaaiing-lever/>.

Erasmus MC is het grootste Universitair Medisch Centrum van Nederland. Het zet zich in voor een gezonde bevolking. Ruim 14.000 medewerkers spannen zich dagelijks in voor excellente zorg door internationaal baanbrekend onderzoek en onderwijs. Zij vergroten de kennis over ziekte en gezondheid en verbinden de nieuwste wetenschappelijke inzichten met praktisch én preventief handelen, zodat patiënten hier optimaal van profiteren en gezonde mensen gezond kunnen blijven. Zichtbaar beter zijn en voorop blijven lopen op het gebied van complexe, innovatieve en acute zorg door samenwerking met anderen, zijn belangrijke ambities van het Erasmus MC.